

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց
Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Մտեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

3952

ԱՄԲՈՂՋ ՃԱՆԱՊԱՐԿԸ ԲԱԼԼԱՍՏՈՎ
ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

A
4321

ԳԵՏՀՐԱՏ. ՈՒՍՄԱՆԿԶՐԱՏԲԱԺԻՆ
ՅԵՐԵՎԱՆ. 1933

Թարգմանիչ՝ Վստանյան
Տեխ. խմբագիր՝ Գ. Զենյան
Լեզվական խմբագիր՝ Հար. Պետրոսյան
Սրբագրիչ՝ Հ. Ստոիկյան
Հրատարակության № 2541
Գլավիլիա № 8113. Գառվեր № 377
Տիրած 1000. Տարածա 5x8

Հանձնված է արտադրության 7|IV 1933 թ.
Ստորագրված է տպելու 16|V 1933 թ.

ԱՄԲՈՂԶ ՃԱՆԱՊԱՐԶԸ ԲԱԼԼԱՍՏՈՎ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼԸ
ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՑՈՒՑՈՒՄՆԵՐ

§ 1. Հրահանգի գործադրության սլայմանները

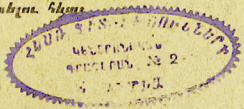
Սույն հրահանգը գործադրվում է ճանապարհը թե՛ ավագնե և թե՛ խճե ու քոհճե բալլաստով բարձրացնելու ժամանակ՝ այն դեպքերում, յերբ այդ բարձրացումը կառարվում է իրրև ինքնուրուչն աշխատանք:

Ճանապարհը բալլաստով բարձրացնելը, իբրև կանոն, պետք է միացած լինի ընդհանուր նորոգության հետ, կողմնելով այդ նորոգության աշխատանքի բազադրիչ մասը:

Իսկ ընդհանուր բարձրացումն առանձին կարող է տեղի ունենալ հետևյալ դեպքերում.

ա) յերբ բարձրացման հետ միաժամանակ հնարավոր չէ սերտակալները (կոհեր) փոխել կամ կարելք չկա սերտակալները փոխելու.

բ) յերբ յերկրորդ անգամ բարձրացնելիս խիստ հաստություն ստացվելու հետևանքով այդ բարձրացումը կառարվում է յերկու անգամ, ըստ վորում առաջին անգամ այդ աշխատանքը կադված է սերտակալները փոխելու հետ:

§ 2. Աօխասաճնֆներ կատարելու զանազան դեպքեր

Նայած բալլաստի վորակին՝ մշակված են աշխատանքներ կատարելու հետևյալ վարիանտները.

I Վարիանսը գործադրվում է 5 սմ բարձրության ավազե կամ մանր քոհճե բալլաստ լցնելու դեպքում:

II Վարիանսը գործադրվում է 2 սմ ավելի բարձրության ավազե կամ քոհճե բալլաստ բարձրացնելու դեպքում:

III Վարիանսը գործադրվում է խճե կամ խոշոր քոհճե բալլաստ լցնելու դեպքում:

§ 3. Ի՞նչ դեպքերում է բարձրացում կատարվում

Ճանապարհի ընդհանուր բարձրացում կատարվում է՝

1) Նորոգվող ուղեմասի ամբողջ մասի լերկարությամբ բալլաստի շերտի հաստութունն ավելացնելու դեպքում.

2) Ճանապարհի բոլոր իջվածքներն զգալի տաս բաժության (կես ողակից ավելի) վրա 3 սմ խորությամբ կանոնավորելու դեպքում.

3) Բալլաստն ավելացնելու միջոցով ուղեբիզի յերկայնակի պրոֆիլը փոխելու կամ կանոնավորելու դեպքում, առանց հողալին ուղեբիզը փոխելու:

§ 4. Ճանապարհը բարձրացնելուն նախորդող աօխասաճնֆներ

Ճանապարհը բարձրացնելու աշխատանքներն սկսելուց առաջ պետք է նախապես կատարվի հետևյալը.

1) Պետք է հիվանդ լիբերն ու փորոքները կանոնավորվեն և բալլաստային տաշտակները վերացվեն, յեթե պլանով ալդ աշխատանքը նախատեսված է.

2) Պետք է գետինը կտրելու կամ ուղերիզը չորացնելու միջոցով արմատական ուռուցքները վերացվեն, յեթե այդ աշխատանքը պլանով նշված է.

3) Պետք է ուղերիզը փոխվեն, յեթե պլանով ալդ պիսի աշխատանք նախատեսված է.

4) Պետք է արանքները բացատվեն անկյունահասկով լցված քնեք դնելով և հակաանկյունային հարմարանքներ դնելով այն հեռավորությունների վրա, ուր ուղերիզը չեն փոխվելու:

§ 5. Նախապատրաստական աշխատանքները

Նախքան ամբողջ ճանապարհի բարձրացմանն անցնելը, անհրաժեշտ է կատարել հետևյալ նախապատրաստական աշխատանքները, վորոնք պետք է վերջանան մոչ ուշ, քան հետևյալ աշխատանքների նախորդակին.

ա) Իջվածքների տեղերում կամ բալլաստային շերտի հաստության փոխված տեղում հարթաչափման կամ նշավակման սպասարկումը ճանապարհի բարձրացման հաստությունը վորոշելու և

բ) Բարձրացման յնթակա ճանապարհի յերկարությամբ բալլաստ բերելու և թափելու այն քանակով, վորը կատարելապես ապահովում է նախատեսվող բարձրացման հաստությունը:

§ 6. Աշխատանքների ցանկափակումը

Ընդհանուր բարձրացման աշխատանքների տեղը

ցանկադիակվում և կանաչ ազդանշաններով, յեթե այ՛ն բարձրացումը հասնում և 6 սմ-ի:

Աշխատանքներն տեղը ցանկադիակվում և կարմիր ազդանշաններով, յերբ բարձրացումը կատարվում և 6 սմ-ից ավելի՝ նախազգուշացում անելով, վոր բարձրացման տեղերում գնացքներն իրենց ընթացքը դանդաղեցնեն՝ հասցնելով արտոլթյունը մեկ ժամում 15 կմ-ի:

§ 7. Գնացքը բաց բողևեր

Շանապարհը բարձրացնելիս գնացքը բաց և թողնվում այն դեպքում միայն, յերբ ճանապարհը գնացքի անցնելու համար անվտանգ և դարձել: Բարձրացված ողակներում ճանապարհն ամենուրեք նորոգված պեաք և լինի, իսկ խոշոր քոնճե և խճե բալլաստով նորոգվելու դեպքում—տակհարած: Բարձրացված ճանապարհից պեաք և կատարվի ծրափոխությունն, ալսինքըն՝ անցումն վերջին բարձրացված ողակից դեպի դեռևս չբարձրացված ուղին:

Ծրափոխությունը կատարվում և 0,003-ից մինչև 0,005 թեքվածքով: 0,003-ի թեքվածքի ծանրությունն գործադրվում և կոր ուղեմասերում բարձրացում կատարելու, իսկ 0,005-ի թեքվածքի ծանրությունն գործադրվում և ուղիղ ուղեմասերում բարձրացում կատարելու դեպքում:

Մեկ անգամից 10-ամ հաստության և ցույց արբված թեքվածքներով բարձրացում կատարելու դեպքում ծրափոխության չերկարությունն արտահայտվում և:

ա) Կոր ուղեմատերում 0,003 թերվածքի դեպքում—30 մ, կամ դործնականործն 2,5—3 ողակ, նախած սելսերի չեքհարությանը.

բ) Ուղիղ ուղեմատերում 0,005 թերվածքի դեպքում—20 մ, կամ 1,5 ողակ.

Ծրախոխության նշված տարածության վրայով ցնացքը բաց թողնելուց առաջ նանապարն սաննուրերը նորոգված պետք է լինի, իսկ խոշոր քոհնե և խճե բալլաստով նորոգվելու դեպքում—տանկարած:

§ 8. Անխառնի դեկավարուրյունը լեվ հանգիսը

Ճանապարհը բալլաստով բարձրացնելու աշխատանքը կատարվում է արտելային ավազի դեկավարությամբ: Յուրաքանչյուր 50 բոսյե կատարված ընդհանուր բարձրացման աշխատանքից հետո արտելին տըրվում է 10 բոսյե հանգիստ: Աշխատանքի ժամանակ հանդիստ և կամայական պարագուրդ չի թույլատըրվում:

Ի ՎԱՐԻԱՆՏ. ՃԱՆԱՊԱՐԻՆ ԱՎԱԶԻ ԿԱՄ ԲՈՒՆԻ
ԲԱՆԱՊԱՐԻՆ 5 ՍՄ ՀԱՍՏՈՒԹՅԱՄԲ
ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼԸ

§ 9. Արտելի կազմը

Աշխատանքը կատարում է 14 հոգուց բաղկացած արտելը՝ արտելային ավազի դեկավարությամբ, հետևյալ բաղկումով.

№ 1—4 բանվորները (1 խումբ)—պետական և նորոգման վրա.

№ 5 բանվորը (II խումբ) — Բալաստային արեղիերը պեղելու վրա՝ ռելսակալները հարմարեցնելու համար.

№ 6 և 7 բանվորները (II խումբ) — ռելսակալները հարմարեցնելու վրա.

№ 8 բանվորը (II խումբ) — նորոգման ժամանակ ռելսակալները պեղելու (փորելով հանելու) և բալաստալը լցնելու վրա.

№ 9, 10, 11 և 12 բանվորները (III խումբ) — տակից թորվելու վրա.

№ 13 և 14 բանվորները (IV խումբ) — ռելսակալի արկղիները բալաստալը լցնելու վրա:

§ 10. Գործիք

Աշխատանքի կատարման համար արանին ստանում և հետևյալ գործիքը

№ 1 բանվորներին ստանում են՝

յերկաթե բահ 4 հատ	դոմկրատ 2 հատ
սրածայր լինգ 2 »	խցիչ 1 »

№ 5 բանվորին ստանում են՝

խցիչ 1 հատ	յերկաթե բահ 1 հատ
----------------------	-----------------------------

№ 6 և 7 բանվորներին ստանում են՝

ներքնախցիչ 2 հատ	սրածայր լինգ 2 հատ
----------------------------	------------------------------

№ 8 բանվորին ստանում են՝

խցիչ 1 հատ	յերկաթե բահ 1 հատ
----------------------	-----------------------------

№ 9, 10, 11, և 12 բանվորներին ստանում են՝

երկաթե բահ 2 հատ	թորիչ 4 հատ
----------------------------	-----------------------

№ 13 և 14 բանվորներին ստանում են՝

յերկաթե բահ 2 հատ	փայտե քերակ 2 հատ
-----------------------------	-----------------------------

• Բացի դրանից ամ 2 ղ շարակից արվում են՝

քանոն 1 հատ, տեղափոխովի կանաչ ազդանշան 3 հատ
կարմիր՝ 3 հատ. հենարան՝ կորագծով բարձրացնելու
համար 1 հատ, ձեռքի ազդանշան 3 կոմպլ., շարված 1
հատ, ուղեվադռնիկ 1 հատ, նշավակ 1 հատ, ճալթոփկ
2 տուփ, բեռամուրճ 1 հատ, ազդանշանի յեղջյուր 2
2 հատ:

§ 11. Բնդնագուր ցուցումներ՝ աշխատանքները
կատարելու վերաբերյալ

Ճանապարհի բարձրացմանը պետք է անցնել
նշավակում կատարելուց հետո, լերբ բոլոր կցված քնե-
րում բարձրացնելու տեղերը ցցերով նշված են: Այդ
պատճառով նշավակումը պետք է կատարել աշխատան-
քի նախորդին, նշավակման ժամանակ՝ բարձրացման
որն արանկի պարապուրդից խուսափելու համար, և բարձ-
րացումն սկսվելուց 2—3 որից վե՛ր շուտ՝ բրիկները
հանելուց խուսափելու համար:

Աշխատանքների տեղն ազդանշաններով ցանկա-
փակելուց հետո արտելը բաշխված խմբերի կարող
անցնում է բարձրացման գործին:

§ 12. Իսկրասներով ուղիղ գծով բարձրացնելը

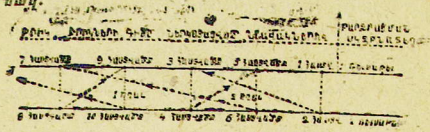
(I խմբի աշխատանքը)

I խմբի (№ 1—4 բանվորներին) աշխատանքը կա-
տարվում է արտելի ավագի անձնական ղեկավարու-
թյամբ, և այդ աշխատանքը հետևյալն է.

№ 1 բանվորն առաջին ողակի (բարձրացման
սկզբի) առաջին կցված քում դռմկրատը դնում է ուղի

տակ և արտելային ավազի հսկողութիւամբ ռելսաթելըն բարձրացնում ե կցվածքի բրիկի գլխի բարձրուիյա հավասար:

№ 2 բանվորը բարձրացման տեղում կցվածքի ռելսակալները տալիս ե ռելսի տակը (պատկ. 1): Դոմկրատն առաջին թելի վրա հաստելու հետ միաժամանակ:

1. Ձեկանկար

Դոմկրատը դնում ե լերկրորդ թելի վրա: № բանվորը կատարում ե այդ հաստվածքը և լերկրորդ թելը բարձրացնում ե առաջին թելի մակարդակին հավասար, իսկ № 4 բանվորը ռելսակալի այդ ծայրը տալիս ե տակը:

Առաջին ողակի կցվածքները բարձրացնելուց հետո արտելային ավազը № 1, 2, 3 և 4 բանվորների հետ միասին սշխատանքների ընթացքի կարգով անցնում ե շերկրորդ ողակին և կատարում ե ռելսաթելի կցվածքների բարձրացում նույն հաջորդակամութիւամբ, ինչ վոր առաջին ողակում:

Յերկրորդ ողակի լերկրորդ ռելսաթելի կցվածքը բարձրացնելուց հետո № 1, 2, 3 և 4 բանվորներն անցնում են դոմկրատներով առաջին ողակի մեջտեղերքը

բարձրացնելուն Մեջտեղերքը բարձրացնելու համար արտելային ավազը բարձրացման աշխատանքներէ կարգով առաջին կցվածքից մեկ ողակ լետ ե քաշում, ապա թեքվում ե առաջին ռելսաթելին ե, ծրի ներսից ռելսի գլխի ցածի կողով (կամ ռելսի գլխով) առաջին ե յերկրորդ ողակի բարձրացված կցվածքներով նշավակելով, բանվորներին հրամայում ե ռելսաթելը բարձրացնել ավաջան, մինչև վոր բարձրացվող մասը, ռելսի մեջտեղը, իր բարձրութեամբ ընկնի բարձրացված կցվածքների հետ մեկ դծի վրա, ախինքն նշավակման գծի վրա: Ա 1 ե 2 բանվորների կողմից դամկրատն առաջին թելի ողակի վրա հաստվելու հետ միաժամանակ Ա 3 ե 4 բանվորները դամկրատը դնում են լերկրորդ թելի ողակի մեջտեղը, ըարձրացրած տեղում այդ թելը հասցնում են առաջին ռելսաթելի մակարդակին համասար ե ասկը խցում են:

Այսպիսով լերկու ողակը բարձրացնելով, Ա 1 ե 4 յուրք բանվորներն սկսում են ասկը խցել, վորի համար վերտզաննում են հաջորդ լերկու ողակների բարձրացմանը:

Այս կարգով կատարվում ե ճանապարհի բարձրացումը ե աշխատանքներն այդ ընթացքով շարունակվում են:

Ուղիք բարձրացմամբ իջրե առաջին թել ընդունվում ե բրիկներին ամենամտտ լեղած թելը:

§ 13. Դամկրատերով կորուքյամբ բարձրացնելը

Կորութեամբ նախ բրիկներով բարձրացնում են ներսի ե աղա դրսի թելը. ըստ վորում դրսի թելը,

հաստվում է կորուստի շահագործման համար, այն տեղում, ուր բարձրագույն է կատարվում:

§ 14. Ռեյտինգի պետությունը

(II խմբի աշխատանքը)

Ուղղակի ցանցում իր հետ պետք է ուսուցանվեն և հարմարեցնել Ձ 5, 6 և 7 բանավորները ուսուցանվողներին պետք է նաև կողմից, վերաբերյալ պահանջվում է ուսուցանել հարմարեցնել՝ դնելով Ռեյտինգի վրա, ապա Ձ 5 բանավորը մտածելով պետք է համար, ընթացակարգը Ձ 6 և 7 բանավորների առջևից, իսկ Ձ 6 և 7 բանավորները հարմարեցնում են ուսուցանվողներին:

Հարմարեցնելու աշխատանքը կատարում են սրածալը լինելուց: Լինելուց հակառակ կողմից ուսուցանվողների առկա խմբում, բանավորները միաժամանակ սեղանում, ուսուցանվողները հարմարեցնում են Ռեյտինգի: Ռեյտինգները հարմարեցնելու համար գործ են ածվում նաև հատուկ ճանկեր: Այս ձևով յուրաքանչյուր բարձրագույն ողակի բոլոր ուսուցանվողները հարմարեցվում են:

§ 15. Բալանսը ուսուցանողի աշխատանքը

(I խմբի աշխատանքը)

Յուրաքանչյուր ուսուցանողի առկա խմբում համար աշխատում են միաժամանակ չորս բանավոր (Ձ 1—4): Տակը խցողները յուրաքանչյուր ուսուցանողի վրա բաշխվում են զույգ-զույգ՝ մեկը մտածելի դիմաց և խցելը

միաժամանակ սեղմելով՝ բալլաստը տալիս են՝ ունեւոր-
կալի տակը բարձրացված ունեւորկալի ցածի պատասխի
և հին բալլաստային պատասխի բարձրութեան արանքի
դատարկ տարածութեանը լցնելով, մինչև վոր ունեւոր-
կալի տակի բալլաստն ամբողջովին պնդանում է: Առա-
ջին դուռն սկսում և խցի ունեւորկալի վերջից և շարժ-
վում և դեպի ունեւոր, իսկ չերկրորդ դուռն սկսում և
խցի ունեւորկալի մեջտեղից և շարժվում և դեպի նուրն.
ունեւոր՝ ունեւոր տակի բալլաստն ևլ ավելի խտացնելու
համար: Ունեւորկալի կես մասի տակը խցելուց հետո
բանվորներն անցնում են նրա մլուա կեսին, ըստ վոր-
ում առաջին դուռն անցնում և ունեւորկալի մեջտեղը,
իսկ չերկրորդ դուռը՝ ունեւորկալի մլուա ծայրը:

Ունեւորկալների տակի բալլաստը ունեւորին միաց-
նելու տեղերում պետք և խտացվի ավելի ուժգին կեր-
պով, իսկ ունեւորկալների ծայրերի և նրանց մեջտեղի
մասի տակը՝ մի վորք ավելի թուլ:

Ունեւորկալների տակի խցված բալլաստի ըստարար
լինելը վորոշվում և բալլաստի խտութեամբ արնպես,
վոր չերք խցիչին հուպ են տալիս, բալլաստը չի մըտ-
նում ունեւորկալի տակը, այլ խցիչի տակից դուրս և
պրծնում:

Տակը խցողների հետ միասին գնացող № 8 բան-
վորը թարմ բալլաստը նետում և խցվելիք ունեւորկալ-
ների տակը և բալլաստը ունեւորկալից հեռացնում և
այն տեղերում, վորտեղ նա խցելուն խանգարում է:

Այն տեղերում, վորտեղ չի պահանջվում բալլաստ
լցնել կամ պեղել, № 8 բանվորը ունեւորկալների արան-
քը թարմ բալլաստ և լցնում կամ լցնում և՛ բալլաստ-
ային պրիզման լրացնելու համար:

(III խմբի աշխատանքը)

Տակնարումը կատարվում է չորս բանվորով (№ 9 — 12), խցումը վերջացնելուց հետո. այդ ժամանակ բանվորները խցանում են իրար դիմաց շախմատային կարգով այնպես, վոր ուելսը գտնվում է նրանց արանքում, և տակնաքննրով (Թոխր) խփում են, գնալով իրար դեմ ու դեմ: Տակնարումն սկսվում է ուելսակալի վերջավորութունից և մեջտեղից, մոտենալով ուելսին, և ուելսին մոտենալու հետ միասին բալլաստի խտությունը սատիճանաբար մեծանում է: Այսպիսով ամենից ուժգին կերպով տակնարվում է ուելսակալը: Բանվորները, տեղները փոխելով, տակնարի վրա ձեռքները փոխում են այնպես, վոր բռնակի Ֆայրը բռնող ձեռքն ընկնի ուելսի կողմը, վորով հարվածների ընդհանուր ուղղությունը դարձած է լինում դեպի ուելսը և ամենից ուժգին կերպով տակնարվում է ուելսի տակը:

Կցման ուելսակալները միջանկյալ ուելսակալներից պետք է մի փոքր ավելի ուժգին տակնարվեն:

Տակնարման բավարար լինելը վորոշվում է ուելսակալներին հարվածելով, յեթե տակնարը ուելսակալից չէտ է Թողնում և մաքուր ձայն և հանում, նշանակում է տակնարումը կատարված է բավարար:

§ 17. Բալլաստը լցնելն ու հարթելը

(IV խմբի աշխատանքը)

Ռեյսակալները տակնարողներից հետո գալիս են բանվորները (№ 13 և 14), վորանք ուելսակալների

արանքների արկղերը լցնում են՝ հասցնելով մինչև
նելսակալի վերևը և բալլասառային պրիզման լցում են
բալլաստով, վերը բաներով պնդացնում և քերականքով
հարթում են:

Լցնելու ժամանակ բալլաստը պատասխանեց
ամբողջովին վերցվում և:

Հաջորդաբար մեկ նելսակալից մյուսին անցնելիս,
յուրաքանչյուր խմբի բանվորներն իրենց գործիքները
տեղափոխում են:

§ 18. Համապարհին ավագի բալլաստով բարձրացնելու
տեխնոստեխնիկական վերջանալը

Այստեղանքները վերջանալիս հանապարհի բար-
ձրացված մասը պետք է կանոնավորվի, վարպետի
դասըքներն աշխատանքից հետո և սխեմն անվտանգ
կերպով անցնեն ծրար համար հանապարհը պետք է
պլանով ուղղվի և շարունակ ու հարթաչափով ստուգ-
վի, իսկ բանվորական սրվա վերջը բարձրացումը վեր-
ջանալու տևողւմ, լեթն բարձրացումը նշված պլանով
չի վերջացան, պետք է դեպի հանապարհի շարժար-
ված կողմը կատարվի ձրափոխութուն:

Ծրափոխությունը կատարվում է վորքան կարելի
չն թեք. ուղիղ գծով բարձրացնելու դեպքում ձրափո-
խության ստափեկադույն թեքությունը հավասար է
0,005-ի, իսկ թեք գծով բարձրացնելու դեպքում —
0,003-ի:

Ծրափոխության ամբողջ վերհարությանը չնդած
նելսակալների տակն ամբողջովին խցված պետք է լի-
նի և արկղերը մինչև վերևը պետք է լցված լինեն բալ-
լաստով:

Ճանապարհի պլանով նախատեսված շտկուժը կատարվում է արդակուժով:

Աշխատանքները վերջանալուց կես ժամ առաջ բարձրացումը դադարում է և զբաղվել բաժանվում է լերկու լենթաարտելի:

I լենթաարտելը—№ 1—8 բանվորները—կատարում է ծրագրորեն նշան և արկղները հողելու աշխատանքները:

II Յենթաարտելը—№ 9—14 բանվորները—արդակումը:

Արդակման գործը ղեկավարում է արտելի ավագն անձամբ: Արդակումն անպայման կատարվում է ծրի մեկ ուսուցիչի վրա. միուղի տեղամասի ճանապարհի ուղիղ մասում՝ վորեն թելի վրա, իսկ լերկուղանի տեղամասում—արտաքին թելի վրա, կոր մասերում—դիմնարի թելի (արտաքին թելի) վրա:

Որվա կատարված բարձրացման ամբողջ առաջամասը պետք է արդակվի:

II ՎԱՐԻՍՆՏ. ՃԱՆԱԳԱՐՀՆ ԱՎԱԶԵ ԿԱՄ ՄԱՆՐ ՔՈՒՃԵ ԲԱԼԼԱՍՏՈՎ Ծ-ՄՄ-ԻԳ ԱՎԵԼԻ ՀԱՍՏՈՒԹՅԱՄԲ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼԸ

§ 19. Արտելի կազմն ու նրա բաշխումը

Ծ ալ-ից ավելի բարձրացում կատարելու դեպքում ամբողջ ուսուցիչները տակնաբերու աշխատանքը փոխարինվում է ընդհանուր խցման աշխատանքով, վորը կատարվում է հատուկ խցիչներով: Կցման ուսուցիչները տակնարվում են հատուկ տակնաբերով: Աշխա-

տանքը կատարում և 14 հոգուց բաղկացած արտելը բաշխելով նրանց հետևյալ կերպով.

I խումբը—№ 1—4 բանվորները—կատարում և ճանապարհը դամկրատով բարձրացնելու և խցելու աշխատանքներ:

II խումբը—№ 5 և 7 բանվորները—կատարում և սելսակալները հարմարեցնելու և արհղները պոկելու աշխատանքը:

III խումբը—№ 8, 9, 10, 11—բանվորները—կատարում և սելսակալների տակը խցելու աշխատանքը, իսկ № 12 բանվորը խցման ժամանակ՝ տակը լցնելու աշխատանքը:

VI խումբը—№ 13 և 14 բանվորները—բալլաստի արկղները լցնում են՝ բալլաստը քեթակով հարթելով:

Բացի դրանից, ազդարարության կանոնների համաձայն նշալակվում են ազդարարներ:

§ 20. Գործիքները

Աշխատանքը կատարելու համար արտելն ստանում և հետևյալ գործիքները:

I խումբը—№ 1—4 բանվորներն—ստանում են՝

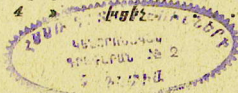
- Գոմկրատ 2 հատ
- դամկրատի տակդիր 2 »
- սրածայր լինդ 2 »
- լեքկաթե բահ 4 »
- փայտե խցիչ (կամ փայտե թի) 4 »

II խումբը—№ 5—7 բանվորները—ստանում են՝

- լեքկաթե բահ 3 հատ
- թաթավոր լինդ 1 »
- սրածայր լինդ 2 »

III խումբը—№ 8—11 բանվորները—ստանում են՝

- խցիչ 4 հատ

յերկաթե բահ . . . 4 հատ	հարթաչափ . . . 1 »
№ 12 բանվորն ստանում է՝	շաբլոն 1 »
յերկաթե բահ . . . 1 հատ	նշավակ 1 կոնսպլ.
IV խումբը—№ 13 և 14	բևեռավուրճ . . . 2 »
բանվորը—ստանում է՝	տեղափոխովի կանաչ
յերկաթե բահ . . . 2 հատ	ազդանշան 3 հատ
փայտե քերակ . . . 2 »	տեղափոխովի կարմիր
Բացի դրանից ամբողջ	ազդանշան 3 »
աբրտելն ստանում է՝	ուղեվագննիչ . . . 1 »
քանոն 1 հատ	ձեռքի ազդանշան 1 կամ
հենարան՝ թեքուկի ամր	ճայթոխի 2 տուփ
բարձրացնելու համար 1՝ հ.	ազդանշանի յեղջ-
	լուր 3 հատ

§ 21. Աօխասանների կոստրուկը

4 հոգուց բաղկացած I խումբը (դոմկրատավորների) աշխատանքների անզը հասնելով, անցնում է ուղու ցցանշման աշխատանքին. մեկ դոմկրատի № 1 և 2 բանվորները և մյուս դոմկրատի № 3 և 4 բանվորները միաժամանակ ցցանշում են կցվածքների առջև, գուլգը և ապա ունիների մեջտեղը:

II խումբը—№ 5—7 բանվորները—անցնում են լիսակալները հարձարեցնելու աշխատանքին:

III խումբը—№ 8—12 բանվորները—անցնում են կցվածքների տակը խցելու աշխատանքին:

IV խումբը—№ 13 և 14 բանվորները—անցնում են կցվածքների աակը թորխելուն և լցնելու աշխատանքին:

Ողակներին առաջին գուլգի ցցանշումից հետո

խումբն անցնում և կցվածքներն հաջորդ գույզի, սպառողականերն լերկորդ գույզի մեջտեղերքի ցեանշմանը և այլն:

II խումբը—№ 5, 6 և 7 բանվորները—հարմարեցնում են սելսակալները: Յուրաքանչյուր սելսակալը հարմարեցնելուց № 5 և 6 բանվորները լինդերով ցցանշում են սելսակալների վերջավորութունները, իսկ № 7 բանվորը տակնարում և հենակները:

III խումբը—№ 8—11 բանվորները—սելսակալների տակը խցում և, № 12 բանվորը խցման ժամանակ տակը բալաստ և լցնում:

IV խումբը—№ 13 և 14 բանվորները—կցման սելսակալները տակնարում և արկղները լցնում և:

Աժրողը բանվորական սրվա ընթացքում աշխատանքը կատարվում և ալս կարգով:

§ 22. Ասխատանքի վերջը

Աշխատանքի որը վերջանալուց 30 րոպե առջև սուր. ցցանշումը վերջանում և, և № 1—4 գամկրատավորներն անցնում են գիշերը ծրագրորութուն կատարելուն, իսկ այդ աշխատանքը վերջացնելուց հետո սկսում են ճանապարհը հարթել:

№ 5—7 հարմարեցնողները սելսակալները հարմարեցնում են ծրագրորութւնի հետի վրա, իսկ վերջացնելուց հետո անցնում են՝ № 5-ը և 6-ը № 1-ից—4-ի հետ անցնում և օրտակման, իսկ № 7-ը—բարձրացման վերջին սղակների արկղները լցնելուն:

Ծրագրորութւնի վրա աշխատող № 8—12 խցողները բոլոր սելսակալները խցելուց հետո անցնում են

արկղերը լցնելուն: № 13—14 բանվորները վերջին կցվածքը տակհարելուց և № 4—6 բանվորները ծրարի ուղիով վերջին ռելսակալերը տակհարելուց հետո իրենց աշխատանքը վերջացնում են:

Առաջին զուգը, խցման աշխատանքը սկսելով ռելսակալի վերջավորությունից, շարժվում և դեպի ռելսը, իսկ յերկրորդ զուգը, նույն աշխատանքն սկսելով ռելսակալի մեջտեղից, շարժվում և դեպի նույն ռելսը, ռելսի տակի բալաստն ավելի խտացնելու համար: Ռելսակալի կես մասի տակը խցելուց հետո, բանվորներն անցնում են նրա մյուս կեսին, այդ դեպքում առաջին զուգն անցում և ռելսակալի մեջտեղը, իսկ յերկրորդ զուգը—ռելսակալի մյուս ծայրը:

III ՎԱՐԻԱՆՏԸ. ՃԱՆԱԳԱՐՀԸ ԽՃԵ ԿԱՄ ԽՈՇՈՐ ԲՈՒՅՃԵ ԲԱՆԱՍՏՈՎ ԲԱՐՁՐԱՑՆԵԼԸ

§ 23. Արտի կազմն ու նրան ուղեկցողներին վրա բաշխելը

Ամբողջ ճանապարհը խՃԵ կամ խոշոր քանակ բաշխատով բարձրացնելու աշխատանքն արտելային ավագի ղեկավարութեամբ կատարում և 11 հոգուց բաղկացած արտելը, պահպանելով աղբարարների թիվը՝ համաձայն աղբարարութեան կանոնների:

Արտելը 11 հոգուց բաղկացած լինելու դեպքում բանվորները բաշխվում են հետևյալ ձևով.

I խումբը—№ 1, 2 և 3 բանվորները—նշանակվում են ճանապարհը դրմկրատով բարձրացնելու վրա, վորը բարձրացման տեղերի ռելսակալները պետք և տակհարի:

II խումբը — № 4 — 9 բանվորները — նշանակվում
և սելսակալները տակհարելու և նրանց տակը բալ-
լաստ լցնելու

III խումբը — № 10 և 11 բանվորները — նշանակ-
վում և սելսակալներին արկղների մեջ բալլաստ լցնելու և
հարթելու վրա:

§ 24. Գործիքները

Աշխատանքը կատարելու համար արտելն ստա-
նում և հետևյալ գործիքները

I խումբը — № 1, 2 և 3	ձեռքի սոգիան . . .	2 հատ
բանվորները — ստանում են՝	բացի այդ, ամբողջ ար-	
բարբիտի դոմկրաս 1 հատ	տելին տրվում են՝	
դոմկրասի տակդիր 1 »	քանոն	1 հատ
սրտնալը լինդ	հինարան՝ թեքութլասթ	
խճի լեղան	բարձրացնելու համար 1 »	
ճակատի զերկաթե ասկ-	հարթաչափ	1 »
հար, խկ ալդ չլինելու	նշավակ	1 կոմպլ.
դեղքում թափով տակ-	բահոսմուրճ	2 հատ
հար	տեղափոխովի կանաչ աղ-	
	դանշան	3 »

II խումբը — № 4 — 9	ուղեվագանիկ	1 »
բանվորները — ստանում են՝	տեղափոխովի կարմիր աղ-	
թափով ասկհար	դանշան	1 կոմպլ.
խճի լեղան	ձեռքի ազդանշան 3 »	

III խումբը — № 10 և 11	ճայթուիկ	2 տուփ
բանվորները — ստանում են՝	ազդանշանի լեղջուր 3 »	
խճի լեղան		2 հատ

§ 25. Բարձրացումը

(II խմբի աշխատանքը)

Աշխատանքների տեղը ազդանշաններով պարտադա-

փակելուց հետո արտելն տնջնում և բարձրացման աշխատանքին:

№ 1 բանվորն առաջին կցվածքում ուելի տակ դեռում և դոմկրատը (բարձրացման սկիզբը) և արտելային ավազի հսկողութեամբ ուելային թեւը բարձրացնում և հասցնում և կցվածքի բրիկի մակարդակին:

№ 1 և 3 բանվորները կցման ուելսակալները բարձրացման տեղում տալիս են ուելի տակը: Հենց վոր առաջին ուելսաթեւը բարձրացման տեղում ամրացվում և, № 1 բանվորը դոմկրատը տեղափոխում և յերկրորդ ուելսաթեւի հակառակ կողմի կցվածքը և այդ ուելսաթեւի մակարդակին № 2 և 3 բանվորները կցման ուելսակալներին յերկրորդ ծայրը տալիս են բարձրացման տեղի տակը:

Առաջին ողակի կցվածքների բարձրացումից հետո արտելային ավազը № 1 և 2 բանվորների հետ միասին ըստ աշխատանքների ընթացքի անցնում և յերկրորդ ողակին և կատարում և ուելսաթեւի կցվածքների բարձրացում նույն հաջորդականութեամբ, ինչ վոր առաջին ողակում (ձևանկ. 1):

Յերկրորդ ողակի առաջին ուելսաթեւի կցվածքը բարձրացնելուց հետո № 2 և 3 բանվորները դոմկրատով անցնում են առաջին ողակի մեջտեղը բարձրացնելուն: Ողակների մեջտեղերը բարձրացնելու համար արտելային ավազն ըստ բարձրացման աշխատանքների ընթացքի առաջին կցվածքից մեկ ողակով յետ և քաշվում, ապա թեքվում և դեպի առաջին ուելսաթեւը և ծրի ներսի կողմից ուելի գլխի ցածի կողով կամ ուելի գլխով (առաջին և յերկրորդ ողակների բարձրացված կցվածքներով) նշավակելով՝ բանվորներին կարդա-

դրում եւ ունեւածիւր բարձրացնել արնքան, մինչև վոր
բարձրացվող տեղը (ուստի մեջտեղը) իր բարձրութեամբ
ընկնի բարձրացված կցվածքների հետ մի գծի վրա,
արտինքն նշավակման դժի վրա:

Բարձրացման տեղում ունեւր տակհարեւուց հետո կա-
խողներն անցնում են յերկրորդ ունեւածիւր հակառակ
կողմի մեջտեղը և այդ ունեւածիւր բարձրացված տե-
ղում հասցնում են առաջին ունեւածիւրի մակարդակին
և նուչն ունեւակալը տալիս ՚ուչն ունեւ տակը:

Առաջին ողակի մեջտեղը բարձրացնելուց հետո
կախողներն արանլային արագի հետ միասին անցնում
են յերկրորդ ողակի կցվածքների բարձրացմանը և
այս յերրորդ ողակի մեջտեղերի բարձրացմանը:

Այս կարգով կատարվում ե ճանապարհի բարձրա-
ցումը նաև աշխատանքները շարունակելու ընթացքում:

Ողիղ գծով բարձրացնելու դեպքում առաջին թեւ
ընդունվում ե բրիկներին ամանամտիկ յեղածը:

Ճանապարհը բարձրացնելու ժամանակ դոմկրատ-
ների հաջորդական հաստատումների սխեման ցույց ե
արվում 1-ին ձեռնարկում:

Առաջին կորութեամբ բարձրացնելու դեպքում
բրիկով բարձրացնում են ներսի թեւը և այս դրսինը
այդ դեպքում դրսի թեւը դրվում ե կորութեան շառա-
վիղի բարձրութեան սահմանված արագութեան համեմատ
այն տեղամասում, վերտեղ բարձրացում ե կատարվում:

§ 26. Ռեւսակալները տակհարելն ու բալլաս լցնելը

(II խմբի աշխատանքը)

II խմբի բանվորներն անցնում են ունեւակալները

տակ հարելուն, յերբ առաջին խումբն :
ողակը բարձրացրել ե: րդին առաջին

Յուրաքանչյուր ուսակալ տակ
բանվոր (№ 4—7 բանվորները) միած. արում են չորս
րողները յուրաքանչյուր ուսակալի մասնակ: Տակհա-
մեկը մյուսի դիմաց շախմատային վրա բաշխվում են
վոր ուսը գտնվում ե նրանց ար. կարգով, այնպես
րով խփելով՝ գնում են իրար վանքում, տակհարներ-

Ինչուսակալի յերկու կ. դեմ ու դեմ:
յերկու զանազան դրուկները բանվորներն իրենց
վորում մեկ դրուկով միամբ տակհարում են, ըստ
իրենց տեղը փոխում, երբ մյուսին անցնելիս նրանք
են:

Տակհարում մեկ սկսվում ե ուսակալի ծայրերից և
մեջտեղից, մյ. տեղում ուսին, ուսի տակի բալաստն
ավելի խոտ. տեղում ուսին, ուսի տակի բալաստն
հարմ. ցնելու համար: Ամենից ուժգին պիտի տակ-
ու. ուսերի տակի ուսակալը, ամենից թուլ կեր-
պով. — ուսակալի մեջտեղը:

Տակհարման բավարար լինելը վորոշվում ե ուս-
սակալներին հարվածելով. չեթե տակհարը չետ և թող-
նում և մաքուր ձայն ե հանում, նշանակվում ե տակ-
հարումը կատարված ե բավարար:

Տակհարողների հետ գնացող № 8 և 9 բանվոր-
ները թարմ բալաստը դրում են տակհարվող ուսա-
կալների տակը և բալաստը ուսակալից կտրում են
այն տեղերում, ուր նա խանգարում և խցման աշխա-
տանքը:

§ 27. Արկղները լցնելը

(III խմբի աշխատանքը)

Արկղները լցնում ե III խումբը (№ 10 և 11 բան-

վերները), վորն ընթանալով IV խմբի յետևից, արկըդ-
ները կխտվին բալլաստով լցնում և տոփում է:

§ 28. Քոհնե բալլաստով նաեւ պարհիւր բարձրացնելու
աօխասացնեքը վերջացնելը

Աշխատանքները վերջացնելիս ճանապարհի բարձ-
րացված մասը պետք և կանոնավորվի, վորպէսզի
գնացքներն աշխատանքից հետո և դիշերն անվտանգ
կերպով անցնեն: Գրա համար ճանապարհը պետք և
պլանով ուղղվի և շարունով ու հարթաչափով ստուգ-
վի, իսկ յեթե բանվորական որվա վերջը բարձրացու-
մը վերջանալու տեղում նշված պլանով չի վերջացած,
պետք և դեղի ճանապարհի չբարձրացված կողմը կա-
տարվի ծրագրութուն:

Ծրագրութունը կատարվում և վորջան կարելի
լն թեք. ուղիղ ծրագրութւան առավելագույն թե-
քութւունը հավասար է 0,005-ի իսկ թեքի ծրագրութու-
նը—0,003-ի:

Ծրագրութւան ամբողջ լերկարութւամբ յեղած
ուխակալներն ամբողջովին պետք և տակնարվին, և ար-
կղները պետք և լցվին անջան, վորջան այդ պա-
հանջում և կատարել աշխատանքների ընթացքը: Թեյի՛
պլանով նախատեսված շտկումը կատարվում և արդա-
կումով:

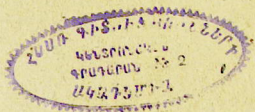
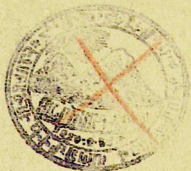
Աշխատանքները վերջանալուց կես ժամ առաջ
բարձրացումը դադարում է, և արտելը բաժանվում և
լերկու յնթարակի:

I յնթարակը—Ձ 1 — 5 բանվորները — կատա-
րում է ծրագրութւան և արկղները լցնելու աշխա-
տանքները:

II լինութարտելը — № 6--11 բանվորները — ճա-
պարհի արդակումը:

Արդակման բերքը դեկավարում է ավագն ան-
ձամբ: Արդակումն անպայման կատարվում է ծրի մեկ
ռելսաթելի վրա. միուղի տեղամասի ճանապարհի ու-
ղի դ մասում: վորևե թելի վրա, այսինքն աջ կամ ձախ
թելի վրա, իսկ լերկուղի տեղամասում—արտաքին
թելի վրա. կոր մասերում—դիմնարի (արտաքին) վրա:

Միտրյա բարձրացման ամբողջ ուղեմասը պետք
է արդակվի:

ԳԱԱ Հիմնարար Գիտ. Գրադ.

FL0039618

A $\frac{I}{4371}$